

Педагоги не повинні протидіяти використанню штучного інтелекту в освіті, а вчити ним користуватися та спрямувати свої на залучення ІІІ до діагностування навчальних досягнень учнів, до автоматизації створення моделі індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти.

Список використаних джерел

1. Амосов Н. М. Алгоритми розуму. Київ : Наукова думка, 1979. 225 с.
2. Савченко О. Я., Красуцька І. В. Українська мова та читання: Підручник для 4 класу ЗЗСО (у 2-х частинах): Частина 2. Київ : УОВЦ «Оріон», 2021. 160 с.
3. Скворцова С., Онопрієнко О. Математика: підруч. для 4 кл. закл. заг. серед. освіти (у 2-х ч.): Ч. 2. Харків : Ранок, 2021. 136 с.
4. Чапек Карел. Р.У.Р. (Россумові універсальні роботи). Київ : Комора, 2020. 192 с.
5. Igniting K-12 Education R&D to Spark Innovation and Accelerate Learning: The Alliance for Learning Innovation's 2024 Federal Policy Recommendations. URL: <https://drive.google.com/file/d/1XbA8G8p9u52fLvKVM78K3UBNevbUbNkn/view>
6. Nealon Cory. UB awarded \$20 million to establish institute to create AI technologies to help children with speech, language disorders. URL: <https://www.buffalo.edu/ubnow/stories/2023/01/nsf-award-ai.html>
7. Survey Finds Majority of Teachers, Parents Report Positive Impact of ChatGPT on Teaching and Learning. 2023. URL: <https://www.waltonfamilyfoundation.org/about-us/newsroom/survey-finds-majority-of-teachers-parents-report-positive-impact-of-chatgpt-on-teaching-and-learning>
8. The Department of Education's Institute of Education Sciences and the National Science Foundation Announce New AI Institute to Accelerate Learning. URL: <https://www.prnewswire.com/news-releases/the-department-of-educations-institute-of-education-sciences-and-the-national-science-foundation-announce-new-ai-institute-to-accelerate-learning-301816371.html>

ДІЯЛЬНІСНО ОРІЄНТОВАНІ ЗАВДАННЯ ЯК ОСНОВА НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

Шевцова Карина Володимирівна, здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти 1 року навчання Навчально-наукового інституту педагогіки і психології Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка
Науковий керівник: Пінчук Ірина Олександрівна, доктор педагогічних наук, доцент кафедри теорії і методики початкової освіти Навчально-наукового інституту педагогіки і психології Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка

Ключові слова: діяльнісно орієнтовані завдання, гіпотеза взаємодії, вокабуляр, скаффолдинг.

У різні періоди історії люди вивчали іноземні мови, і відбувалося це по-різному. Вчені й учителі перебувають у постійному пошуку найефективніших методів. У результаті такого пошуку утворилося багато теорій і гіпотез щодо того, яким чином треба вчити іноземні мови аби мати найкращі результати. Але не зважаючи на те, що на сьогодні вже існує безліч думок, процес пошуку продовжується.

У роботі розглянемо гіпотези й теорії навчання на основі діяльнісно орієнтованих завдань.

Гіпотеза взаємодії. Сутність цієї гіпотези в тому, що опанування мови відбувається за допомогою взаємодії учасників, які вивчають мову, під час спілкування з іншими учасниками [2], [1]. Починаючи вивчати іноземну мову, учні повинні якнайбільше спілкуватися, і саме в ході спілкування відбувається вивчення мови. Але іноді таке спілкування може не мати сенсу коли один із учасників неправильно вимовляє або плутає слова. В такому випадку інший учасник намагається зрозуміти зміст того, що хоче сказати його співрозмовник. У результаті, коли помилку знайдено і досягається взаєморозуміння, той учасник спілкування, який робить помилку, звертає увагу на те, що комунікація не могла відбутися нормальним чином через помилку. Тоді відбувається корекція помилки співучасником бесіди і продовжується спілкування задля досягнення виконання завдання [2].

Звичайно, у процесі вивчення мови, учні будуть робити помилки під час спілкування, але також можливо, що вони будуть допомагати один одному у виправленні цих помилок. Взаємодія і взаємодопомога сприятимуть виконанню змістовного й автентичного завдання.

Крім того, важливим є подання інформації, перед виконанням завдання (input) задля успішної та змістовної взаємодії здобувачів освіти й результат виконання завдання (output) – результат взаємодії. Перед виконанням завдання вчитель може надавати мовні структури, вокабуляр (нові слова), фонологію та, якщо є необхідність, культурні моменти задля успішного спілкування. Деякі дослідники вважають, що інформація, яка подається (input) є основою вивчення мови, інші ж вважають, що лише подання інформації та її заучування недостатньо для вивчення мови, а використання тієї інформації на практиці є необхідним у вивченні будь-якої іноземної мови [5], і це є основою підходу навчання на основі діяльнісно орієнтованих завдань (TBLT). Цей підхід дає можливість отримати інформацію (input), використати її та досягти результатів використання отриманої інформації за допомогою виконання педагогічних завдань (ПЗ), що сприяє змістовному спілкуванню. Тобто, учні не просто вчать теорію, але й відразу використовують цю теорію на практиці за допомогою діяльнісно орієнтованих завдань.

Викладання мови на основі діяльнісно орієнтованих завдань (TBLT) використовують теорії оволодіння дугою іноземною мовою (SLA), а також кілька освітніх філософій, таких як: орієнтованість на учня, навчання в дії та рихтування або скаффолдинг.

Зупинимось детальніше на освітніх теоріях.

1) *Орієнтованість на учня.* Ця теорія пов'язана з особливостями учнів, їхніми вродженими здібностями до вивчення мов, їхньою готовністю до вивчення іноземної мови, потребами та інтересами щодо того, що вивчати. Навчання в будь-якій школі базується на підручнику. Отже, щоб мотивувати молодших школярів до навчання, вчитель може аналізувати теми підручників за інтересом учнів та організувати освітній процес відповідно до інтересів учнів. Це не означає, що 100% учні обирають все, що вони хочуть вивчати. Учитель обирає розділи, які вони повинні опрацювати, а потім учням надається можливість обрати додаткові два-три розділи.

Але орієнтованість на учня – це не просто розробка програми з урахуванням інтересів здобувачів освіти. Учні повинні бути готовими і здатними до навчання. Вчителі, використовуючи програму, яка базується на діяльнісно орієнтованих завданнях, повинні реагувати на лінгвістичні проблеми, які виникають в молодших школярів. Для вчителів-початківців це може бути складно, так як іноді вони не можуть дати відповідь на деякі лінгвістичні питання, які можуть виникнути в учнів. Викладання на основі діяльнісно орієнтованих завдань (ТВЛТ) ставить за мету готувати учнів до майбутніх комунікативних ситуацій і відповідно до цього коригувати викладання мови.

2) *Навчання на практиці.* Ця теорія досягається тільки тоді, коли учні беруть участь у виконанні завдань. Основна мета – практика, тобто спілкування іноземною мовою, яка вивчається, в нашому випадку – англійською. Але учні мають певні обмеження, якщо вони вивчають англійську мову не в англійських країнах, або ж хоча б не в тих країнах, де англійська є однією з державних, тобто, обов'язкових мов. У такому випадку, учні не можуть отримати практику використання іноземних мов в реальному житті, поза класом. У цьому випадку вчителі створюють завдання, що імітують ті ситуації з реального життя і, таким чином, учні можуть хоча б в класі отримати певний досвід автентичного спілкування іноземною мовою, і який може підготувати їх до майбутньої іншомовної комунікації. У ході розробки таких завдань можуть використовуватися різні матеріали та способи, що дозволять зімітувати ті комунікативні ситуації, які можуть виникнути в ході використання іноземної мови: дискусії, рольові ігри, дебати, використання автентичних англійських матеріалів.

3) *Риштування або скаффолдинг.* Учні є різні, з різним рівнем володіння англійською мовою. Для деяких вивчення мови не є проблемою, але є й такі школярі, яким це дається важкою Риштування – це спосіб підтримки учнів вчителями у їхніх зусиллях виконувати завдання. Завдання можуть становити певний рівень складності. Слід зазначити, що занадто легкі завдання можуть здаватися нудними, або ж навпаки, якщо завдання задано важкі, то учні можуть навіть не намагатися виконувати їх, а просто здатися. Інтерес в обох випадках може бути втрачено. Вчителі повинні розуміти, кому і яку підтримку надавати, і коли цю підтримку прибрати. Вчителі, в ході розробки завдань повинні знати рівень розвитку власних учнів і підбирати завдання на той потенційний рівень розвитку, щоб учням було не дуже легко і не дуже складно, а саме на той рівень, на який учні в змозі виконати завдання з допомогою однокласників або ж підтримки вчителя.

Деякі учні не можуть самостійно виконувати такі завдання. І якщо немає ніякої допомоги, то вони просто з самого початку оголошення завдання нічого не роблять. Таким учням потрібна покрокова інструкція виконання завдання, щоб вони наближалися до результату покроково, ніби сходинками. Крім того, дуже важливо для таких учнів давати зворотній зв'язок і підбадьорювати, заохочувати, тоді це буде мотивувати їх.

4) *Співпраця та мотивація.* У навчання на основі діяльнісно орієнтованих завдань (ТВЛТ) учитель і молодші школярі співпрацюють один із одним. Учителі обирають цільові завдання (ЦЗ), які базуються на потребах та інтересах учнів, на їх основі розробляються педагогічні завдання (ПЗ). Для вивчення іноземної мови проводиться робота в парах і малих групах, яка допомагає всім учням включитися у процес виконання завдання разом із однокласниками. На таких уроках взаємодопомога та співпраця є важливими. Перевагою такої взаємодопомоги та співпраці під час виконання цікавих і актуальних завдань є мотивація до отримання результату.

Тактики орієнтованості на учня, навчання на практиці, рихтування, співпраці й мотивації, які були описані вище, є лише частиною декількох концепцій навчання на основі діяльнісно орієнтованих завдань (TBLT) [3], [4], [6].

Список використаних джерел

- 1) Gass, S. M., & Mackey, A. (2006). Input, interaction and output: An overview. *AILA review*, 19(1), 3-17.
- 2) Long, M. (1996). The role of the linguistic environment in second language acquisition. In W. Ritchie & T. Bhatia (Eds.), *Handbook of second language acquisition* (pp. 413-468). Academic Press.
- 3) Long, M. (2015). *Second language acquisition and task-based language teaching*. West Sussex: John Wiley and Sons, Inc.
- 4) Nunan, D. (2004). *Task-based language teaching*. New York: Oxford University Press.
- 5) Swain, M. (1995). Three functions of output in second language learning. *Principles and practice in applied linguistics: Studies in honor of HG Widdowson*, p.125-144.
- 6) Wills, D., & Wills, J. (2007). *Doing task-based teaching*. Oxford: University Press.

КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЯК СОЦІАЛЬНО НЕОБХІДНА ЯКІСТЬ: СУТНІСТЬ І СТРУКТУРА

Шепелюк Юлія Олексіївна,

здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти 1 року навчання Навчально-наукового інституту педагогіки і психології Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.

Науковий керівник: Бірюк Людмила Яківна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки і психології початкової освіти Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка

Ключові слова: молодші школярі, комунікативна компетентність, структура комунікативної компетентності.

Мета навчання сучасного інтегрованого курсу української мови та літератури полягає у формуванні комунікативної, читацької та інших ключових компетентностей; розвитку особистості здобувачів освіти засобами різних видів мовленнєвої діяльності; здатності спілкуватися українською мовою, мовами відповідних корінних народів і національних меншин для духовного, культурного і національного самовираження, користуватися ними в особистому і суспільному житті, міжкультурному діалозі; збагаченні емоційно-чуттєвого досвіду, розвитку п'яти мовленнєво-творчих здібностей. Для досягнення мети необхідно чітко розуміти сутність та структуру комунікативної компетентності.

Мета публікації: проаналізувати літературні джерела щодо поглядів науковців на сутність і структуру комунікативної компетентності.